



## PROVTAGNINGSSINSTRUKTION

# Så här tar du ett prov för Legionellaanalys

### SÅ HÄR GÅR DU TILLVÄGA

Använd provtagningsflaska med blå kork avsedd för mikrobiologisk analys av vatten. Undvik att beröra provtagningsflaskans mynning eller insidan av locket med händerna. Fyll flaskan så mycket som möjligt (lämna skakmån) och tillslut flaskan omedelbart efter genomförd provtagning. Var ett legionellaprov bör tas beror dels på syftet med provtagningen dels vilken provtyp det gäller.

- Odlingsmetoden: För alla vattentyper behövs 0,5L vatten
- PCR-metoden: För alla vattentyper behövs 1L vatten (2x0,5L)

## PROVTYPER

### RENA VATTEN (LEGION):

- Tappvarmvatten: Prov tas helst från tappkran utan blandare. Spola 1–2 min eller till en jämn temperatur har uppnåtts innan provet tas. Prov kan tas från flera ställen ex nära undercentral och längst ut på VVC:systemet. Lämplig provtagning vid smittspårning och efter åtgärd.
- Duschvatten: För att öka möjligheten att påvisa eventuella legionellabakterier kan prov tas både på ospolat och spolat vatten. Ställ in termostaten på ca 37° C. Ta sedan prov på ospolat prov direkt från duschen (nattståndet vatten), spola sedan 1–2 min eller till en jämn temperatur har uppnåtts innan nästa prov tas. Lämplig provtagning vid smittspårning och efter åtgärd.
- Bassängbad: Prov tas så nära utloppet som möjligt. Vid utredningar kan andra provpunkter vara aktuella ex. skvalprännen. Sänk flaskan ca 15 cm under vattenytan och fyll den med en långsam rörelse framåt. Om samtidig analys av Heterotrofa bakterier och Pseudomonas aeruginosa önskas, kontakta ditt ordinarie SGS laboratorium för vidare information. Lämplig provtagning vid smittspårning.
- Bubbelpool/SPA-bad: Ta ett vattenprov direkt från poolen/SPA-badet. Vid en smittutredning kan svabbprov tas från insidan av luftslangar och dysor. Lämplig provtagning vid smittspårning och vid regelbunden kontroll.

- Inkommande kallvatten: Ta prov ur närmaste tappkran efter intag. Spola 1–2 min eller till en jämn temperatur har uppnåtts innan provet tas. Lämplig provtagning för kontroll av vattnets legionellastatus in till fastigheten.
- Tappkallvatten: Prov tas helst från tappkran utan blandare. Spola 1–2 min eller till en jämn temperatur har uppnåtts innan provet tas. Prov kan tas ex nära undercentral och längst ut på VVC-systemet. Lämplig provtagning för kontroll av vattnets legionellastatus i fastigheten. Kallvatten i allmänhet bör provtas om man har problem med att få vattnet kallt.
- Övriga provpunkter: Vid kontroll av åtgärder eller vid felsökning kan även andra provpunkter från vattensystemet vara aktuella ex ackumulatortank, beredare, VVC (ute i ledningsnätet, returen).

## **FÖRORENADE VATTEN (LEGIOS):**

- Kyltorn - prov tas från utloppet till den kalla bassängen efter urspolning av provkranen. Andra provpunkter/delar av systemet kan vara aktuella vid utbrott och efter åtgärder ex huvudtank, inkommande vatten, i bassängen eller återkommande vatten från cirkulationssystem. OBSERVERA att risk för smitta föreligger om anläggningen genererar aerosoler under provtagningstiden! Lämplig provtagning inför säsongstart, löpande kontroll och vid misstanke om utbrott.
- Den här provtypen kan även väljas för andra vatten med liknande smutsighetsgrad ex. processvatten, recipientvatten, befuktningsanläggning.

## **MYCKET FÖRORENADE VATTEN (LEGIOS):**

- Bioreningsvatten - Prov tas ex från luftningsbassängen nära utloppet. Även andra provpunkter kan vara aktuella. Lämplig provtagning vid smittspårning och vid löpande kontroll.

## **ÖVRIGA VATTEN/PROVTYPER:**

- Unitvatten: Ca 100 ml prov tas från blästerstycket eller annat vattenförande instrument. Om samtidig analys av Odlingsbara mikroorganismer 3 dygn och/ eller *Pseudomonas aeruginosa* önskas bör tiden mellan provtagning och analys ej överstiga 24 timmar. Lämplig provtagning vid smittspårning eller vid regelbunden kontroll.
- Övriga provtyper ex svabbar/tops: Kontakta labbet för information och för utskick av provtagningsmaterial.
- Slam/jord/kompostprover: ca 100 g fylls i en fabriksren burk (ex. SGS's livsmedelsburkar) eller dubbla plastpåsar.
- \*Referens för vägledning vid provtagning av olika vattentyper: Folkhälsomyndigheten, "Miljöanalys av Legionella, jan 2015".

## FÖRPACKNING OCH TRANSPORT

Använd följesedel eller förbeställd streckkodsetikett avsedd för legionellaanalys.

### Observera:

- Det är viktigt att provtagningsdatum/tid anges.
- Märk flaskan med samma som Ni skrivit under "provets märkning" på följesedeln.
- Kryssa i rutan för "smittspårning" om bakterieisolat ska skickas till Folkhälsomyndigheten för fullständig typning.
- Om tidigare svarsresultat (LEGION) har varit ofullständigt pga hämmande bakgrundsväxt - kryssa i rutan för "omprov" och byt till beställningskod LEGIOS.
- Leverera prov till laboratoriet så skyndsamt som möjligt, helst inom 24 timmar men ej mer än 72 timmar. Om transporttiden överstiger 24 timmar skall provet transporteras med kylklampar.
- Om prov lämnas in via SYNLABS inlämningsställen bör detta ske måndag-onsdag för att prov ska komma in till laboratoriet i tid.
- Provsvar lämnas vanligtvis inom 10 arbetsdagar för odlingsmetoden.
- För analys med PCR-metoden lämnas svar vanligtvis inom 24 timmar.

**Väskor** (företagspaket eller liknande)

**Skickas till:**

SGS Analytics Sweden AB

Bromsgatan 4 A

653 41 Karlstad